

УДК 004.62

СИМУЛЯЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОТОКІВ

Б. С. Нановський, М. В. Плахотний

*Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»
Україна, Київ, 03056, пр. Перемоги 37к15 (вул. Політехнічна 14) vtarasen@scs.ntu-kpi.kiev.ua*

Вступ. Розвиток транспортних систем є невід’ємною частиною урбанізації, що в свою чергу є неспинним процесом розвитку людства. Щоденно кількість автомобілів у великих містах збільшується, а з ним і навантаження на існуючі транспортні системи. Саме тому потрібно приділяти велику увагу симуляції транспортних потоків при розробці нових транспортних систем та модернізації вже існуючих задля збільшення їх пропускної здатності. З метою оптимізації пропускною здатності таких транспортних систем створюють системи симуляції транспортних потоків.

Постановка задачі. Створити комп’ютерну систему для симуляції транспортних потоків в умовах великого міста з метою виявлення наявних та потенційних проблем, а також пошуку методів їх вирішення.

Існуючі системи. Транспортні моделі в цілому можна розділити на мікроскопічні, мезоскопічні та макроскопічні. Мікроскопічні — це моделі, що вивчають окремі елементи транспортних систем, таких як індивідуальна динаміка транспортного засобу чи індивідуальна поведінка пішохода. Мезоскопічні моделі аналізують транспортні елементи в малих групах, в рамках яких елементи вважаються однорідними, наприклад, кортежі чи транспортні засоби в умовах домашніх господарств. Макроскопічні моделі мають справу з агрегованими характеристиками транспортних елементів, наприклад, динаміка агрегованого дорожнього потоку чи зональний рівень попиту на поїдки.

Серед існуючих систем можна виділити ParkCad, що дозволяє створювати моделі усіх рівнів: мікро-, мезо- та макроскопічні. ParkCad має можливість моделювати транспортні потоки в умовах майданчику для паркування автомобілів, ґрунтових доріг, великих автострад чи навантажених міських шляхах.

Розробка. Для вирішення поставленого завдання розробляється програмний засіб для симуляції транспортного потоку з використанням методу Монте-Карло та методів дискретно-подійної симуляції та неперервної у часі симуляції. За рахунок останніх двох методів система має можливість зімітувати усі стани реальної та модельованої транспортної системи.

В даному способі моделювання функціонування транспортної системи представляється як хронологічна послідовність подій. Подія відбувається заплановано або псевдовипадко у момент часу та змінює стан системи.

Для функціонування системи вводяться змінні, що визначають стан системи, логіка функціонування системи, яка описує поведінку транспортних та пішохідних одиниць, а також наступні компоненти:

1 Годинник — відповідає за синхронізацію змін в системі

2 Список допустимих подій — перелік подій, що можуть виникати в системі, їх характеристики, інтервали

3 Генератор псевдовипадкових чисел — система є стохастичною. Генератор відповідає за формування черги подій, термін обслуговування, кількість потоків, які надходять в чергу одночасно. Модель вважається стохастичною за рахунок наявності годинника

4 Модуль збору статистики — підсистема, що на основі роботи попередніх, збирає результати роботи

5 Модуль ручного керування — дозволяє вводити початкові дані з реальних ситуацій для подальшого її моделювання

Для створеної системи використовується об'єктно-орієнтована мова високого рівня із застосування проблемно-орієнтованих програмних бібліотек AnyLogic та SIMSCRIPT.

Щоб досягнути максимальної точності, нарівні з дискретно-подійним моделюванням використовується неперервне у часі моделювання. Головна відмінність полягає у способі задання подій. Якщо вище було описано, що подія має вплив в конкретні проміжки часу, то у випадки з моделювання, що неперервне у часі, подія описується у вигляді рівняння. Це дозволяє розрахувати вплив фактору у будь-який визначений період часу.

Використана література

1 B. van Arem, A.P. de Vos, M.J.W.A. Vanderschuren, The microscopic traffic simulation model, Delft, 1997

2 Dirk Helbing, Andreas Greiner, Modeling and simulation of multilane traffic flow, Physical Review E, 1997

3 Matti Pursula, Simulation of traffic systems — an overview, Transportation engineering, Helsenko University of Technology, Journal of Geographic Information and Decision Analysis, vol. 3, no. 1, pp. 1–8, 1999.

УДК 519.6

МАТЕМАТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ТА НЕОБХІДНОГО ЧАСУ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТУВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

В.О.Зорін, В.В. Бандура, Р.І. Храбатин

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019, E-mail: vikaban@gmail.com*

Важливим показником валідності тесту є час тестування. Він безперечно пов'язаний з кількістю та рівнем складності завдань. Від точності його встановлення залежить якість проведення тесту.

При обробці даних використано стандартні статистичні методи (дисперсія, математичне сподівання і т.п.), а також метод виключення аномальних значень (метод Д. Хіммельблау).